
Vilka är företagen som erbjuder hemtjänst?

Studie av företag i sex kommuner

Rapport 0066

Vilka är företagen som erbjuder hemtjänst?

Studie av företag i sex kommuner

Rapport 0066

Tillväxtverkets publikationer

finns att beställa eller ladda ner som pdf på tillvaxtverket.se/publikationer. Där finns även material som gavs ut av Nutek

© Tillväxtverket

Upplaga: 500 ex, därefter tryck vid behov
Stockholm, maj 2010
Produktion: Ordförandet AB
Tryck: Danagårds Grafiska AB
ISBN 978-91-86341-54-1
Rapport 0066

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Eva Wahlström
Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

Sedan mitten på 90-talet har allt fler privata utförare av vård och omsorg verkat som leverantörer till den offentliga sektorn inom vård, skola och omsorg. Denna förändring har fått ny fart den senaste tiden med lag om valfrihetssystem (LOV) som började gälla den 1 januari 2009. Då fick kommuner och landsting möjlighet att öka inslagen av kundval i verksamheter som äldreomsorg, hälso- och sjukvård. Senare infördes även en lagstiftning för landstingen som innebär att man måste införa kundvalssystem för primärvården senast den 1 januari 2010.

Genom att införa kundvalssystem ökar patienternas och brukarnas makt att bestämma vilken utförare som ska leverera de offentligt finansierade tjänsterna. Lagstiftarens tanke är att reformerna ska bidra till en ökad mångfald av utförare, och genom detta ska servicen bättre svara upp till befolkningens skiftande behov. LOV kom också delvis till för att alternativet lag om offentlig upphandling (LOU som fortfarande finns kvar som en parallell lagstiftning) uppfattas som byråkratisk och svår, inte minst för nystartade och mindre företag.

Men hur fungerar den nya lagstiftningen för företagen? Bli det en mångfald av företag? Och får lagstiftningen de önskade effekterna? Frågorna är svåra att svara på, inte minst eftersom det har gått mycket kort tid sedan lagen infördes. Det behövs ökade kunskaper om vilka företagen är som etablerar sig i kundvalssystemen, och hur de upplever systemen.

Denna rapport syftar till att ge en första kartläggning av dessa företag, och vilken påverkan kundvalssystemen har på deras verksamhet. Rapporten måste läsas med viss försiktighet, framför allt eftersom möjligheten att bedriva verksamhet enligt LOV har funnits i kort tid och det är därför svårt att dra långtgående slutsatser.

Denna konsultrapport, som skrivits av Madeleine Sparre och Ylva Grauers Berggren på Dedicera AB, undersöker företagen som etablerar sig inom de kommunala kundvalssystemen för hemtjänst. Rapporten utförs inom ramen för ett regeringsuppdrag som Tillväxtverket och Tillväxtanalys har till och med år 2012, där myndigheterna genom olika studier och analyser ska följa vård- och omsorgsbranschens utveckling.

Ett stort tack till alla som svarat på frågor och bidragit med värdefulla synpunkter kring etablering inom det nya kundvalssystemet.

Dan Hjalmarsson

Generaldirektör
Tillväxtanalys

Christina Lugnet

Generaldirektör
Tillväxtverket

Sammanfattning av resultat

Andelen av kommunernas hemtjänstverksamhet som drivs av privata företag har ökat det senaste decenniet. Kommuner som vill konkurrensutsätta verksamhet kan använda sig av upphandlingar enligt LOU och låta privata utförare konkurrera om att få ett kontrakt att utföra tjänsterna. LOU uppfattas många gånger som besvärligt av de små företagen.

Lagen om valfrihetssystem, LOV är ett alternativ till lagen om offentlig upphandling, LOU. Vid upphandlingar enligt LOV är priset fastställt på förhand och utförare konkurrerar med kvalitet. Valfrihet, eller kundval som ofta används inom äldreomsorgen, ger fler privata företag möjlighet att bli utförare av hemtjänst.¹ Systemet ska vara helt konkurrensneutralt och behandla både offentliga och privata utförare lika.

2008 var antalet privata företag inom omsorgssektorn cirka 3 500 stycken vilket är cirka 0,5 procent av alla företag i näringslivet. Ungefär 91 procent av alla privata företag inom omsorgssektorn är små företag med 0–19 anställda.²

Tillväxtverket tillsammans med Tillväxtanalys har fått i uppdrag av regeringen att följa utvecklingen av företagande inom den offentligt finansierade vården. Denna studie av hemtjänstaktörerna i sex kommuner ger en första inblick i vilka företagen är. Uppföljningar för att kunna se hur företagandet förändras över tid kommer att genomföras 2011 och 2012.

Detta är kundval/fritt val inom hemtjänst

Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) trädde i kraft den 1 januari 2009. LOV reglerar vad som ska gälla när upphandlande myndigheter konkurrensutsätter delar av sin verksamhet genom att överlåta till brukaren att välja utförare bland leverantörer i ett valfrihetssystem. Lagen gäller för kommuner och landsting om de väljer att införa valfrihetssystem för hälsovård- och socialtjänster.³

Hemtjänst organiseras av kommunerna och består i att bistå personer med hjälp i det egna hemmet så att de ska kunna fortsätta bo kvar hemma. Hemtjänst består huvudsakligen av omsorg (medicin, rehabilitering/träning, trygghetslarm, personlig omvårdnad) samt service (tvätt och klädvård, mat och matlagning, inköp, städning).

¹ Kammarkollegiet - valfrihetswebben

² SCB och ekonomifakta.se

³ www.konkurrensverket.se

Kundval innebär att brukaren kan välja den leverantör som hon eller han tycker är bäst. Kommunen har ett ansvar för att brukaren får information om samtliga leverantörer. Leverantörerna listas vanligtvis på kommunens hemsida. En brukare kan alltid byta leverantör av tjänsten om brukaren inte är nöjd eller om någon annan verkar bättre. Inom ramen för marknadsföringslagen kan en leverantör marknadsföra sin verksamhet på ett sätt som gör att den skiljer sig från andras erbjudanden. Det kan till exempel vara att leverantören tillhandahåller personal med andra språk än svenska, särskild miljöprofil eller speciell mat eller tillagningssätt.

Dediceras uppdrag

Dedicera har på uppdrag av Tillväxtverket och Tillväxtanalys genomfört en studie och analys för att ta reda på vilka företagare som etablerar sig inom kundvalssystemet. Rapporten omfattar en kartläggning och en övergripande beskrivning av de företagare som blivit godkända leverantörer inom hemtjänst till Haninge, Kristianstad, Kungsbacka, Trosa, Umeå samt Örebro kommun.

Kundval infördes vid följande tidpunkter i de kommuner som omfattas av denna studie:

<i>Kommun</i>	<i>Kundval/fritt val infördes</i>
Haninge	1 januari 2009
Kristianstad	1 november 2008
Kungsbacka	1 mars 2009
Trosa	11 september 2007
Umeå	2005
Örebro	1 januari 2009

Kartläggningens övergripande resultat och slutsatser

Samtliga företag

Av hemtjänstföretagen i de sex kommunerna är 41 aktiebolag, 18 enskilda firmor, 5 ekonomiska föreningar, 4 handelsbolag och 2 kommanditbolag. De som besvarat frågorna i undersökningen har i huvudsak varit verksamhetsansvariga tillika ägare, grundare och eller VD. Drygt hälften är kvinnor.

Fler än hälften av företagen har utökat verksamheten med fler anställda under de senaste 12 månaderna.

Ungefär 80 procent av företagen är fristående och inte dotterbolag eller på annat sätt knutna till en koncern. Drygt hälften av företagen är verksamma i fler än en kommun.

Fler än hälften av företagen planerar för expansion till en eller några fler kommuner under de närmaste två åren.

Företag som fanns innan kundval infördes

38 av företagen säger att de bedrev verksamhet innan kundval infördes. Ett av företagen bedrev hemtjänst i privat regi sedan tidigare medan övriga började erbjuda hemtjänst när kundval infördes.

Fem företag startade i samband med att de vann upphandlingar om att bedriva hemtjänst. Fyra av företagen bedrev verksamhet sedan tidigare.

Hälften av de 38 företagen leds av kvinnor. 13 av företagen ingår i koncerner varav tre har utländska delägare.

Mer än 60 procent av de företag som var aktiva redan innan kundval infördes säger att deras verksamhet ökat i form av fler anställda, tack vare kundvalssystemet. Över hälften av företagen säger att inriktningen på verksamheten har ändrats genom utökat tjänsteutbud sedan de blev godkända leverantörer till kommunen.

Tre fjärdedelar av de företag som fanns innan kundval infördes säger att antalet brukare eller kunder ökat eller ökat väsentligt sedan de blev en godkänd leverantör.

Denna grupp företag tycker att fördelarna är många med att verka i kundvalssystemet. De upplever få svårigheter. Den främsta fördelen är den marknadsföringshjälp systemet ger. Möjligheten till en ny marknad med nya kunder ses som en affärsmöjlighet. De anser att de som godkänd leverantör till kommunen får en stabilitet till verksamheten, grogrund för ökat kundunderlag samtidigt som det ger en trygghet till brukarna.

Företag som startade i samband med kundvalet

25 av företagen startade i samband med att kundval infördes. Av dem är majoriteten små företag med en till fyra anställda. Företagen leds i lika stor utsträckning av kvinnor som av män. Cirka en tredjedel av företagen som startade i samband med kundvalet har brukare i fler än en kommun.

Den här gruppen framhäver gärna fördelarna med kundval, såsom underlättad marknadsföring, trygghet att samverka med kommunen och den positiva kvalitetsstämpeln man får som leverantör. Utöver fördelarna med att verka i kundvalssystemet uppger flera arbetsglädjen i att få fler nöjda brukare, ökad närhet till kund och att få möjlighet att utveckla sig själv och sitt bolag.

De svårigheter som lyfts fram är oftast relaterade till att de upplever konkurrensen med många aktörer som jobbig, eller att samarbetet med kommunen och dess handläggare inte fungerar smidigt.

Innehåll

1 Tillvägagångssätt	13
2 Kartläggning av företag i sex kommuner	14
Företagen	14
Kommunerna	17
Företagarnas egna ord	20
Referenser	23

1 Tillvägagångssätt

Resultaten i den här rapporten bygger på uppgifter om hemtjänstföretag som samlats in från flera olika källor. Urvalet av kommuner och de 70 hemtjänstföretag som ingår i de sex kommunernas kundvalsystem har gjorts av Tillväxtverket och Tillväxtanalys. Dedicera har sedan kompletterat och uppdaterat uppgifterna. Data kommer från:

1. Webbenkäter kombinerat med telefonintervjuer med företrädare för hemtjänstföretagen.
2. Offentliga företagsuppgifter från Bolagsverket och Skatteverket. Vi har bland annat använt UC/Web select.
3. Skrivbordsundersökning, som främst inneburit en genomgång av hemtjänstföretagens och kommunernas webbplatser samt nyhetsbevakning. Vid behov har vi gjort kompletterande telefonsamtal.

Dedicera har sammanställt och analyserat data om samtliga hemtjänstföretag. 87 procent av företagen besvarade enkäten. Uppgifter från offentliga källor, medier, webbplatser och enkät-/intervjusvar är inte alltid samstämmiga, och ibland är svaren ofullständiga. Den övergripande bilden av hemtjänstföretagen är ändå tydlig.

På de följande sidorna presenteras delar av datamaterialet i sammanställd form.

2 Kartläggning av företag i sex kommuner

För att förstå företagarna och vilka som etablerar sig inom hemtjänsten är det viktigt att titta på de skillnader som finns mellan kommunerna. Varje kommun utformar sina egna system inom LOV. Det innebär att företagarna som är leverantörer till Haninge, Kristianstad, Kungsbacka, Trosa, Umeå samt Örebro kommun bedriver verksamhet under olika förutsättningar. Dels har kommunerna infört fritt val eller kundval vid olika tidpunkter och dels ser konkurrenssituationen olika ut.

Sammanlagt är 70 företag godkända som leverantörer i de utvalda kommunernas kundvalssystem inom hemtjänsten:

- 15 företag i Haninge
- 7 företag i Kristianstad
- 9 företag i Kungsbacka
- 3 företag i Trosa
- 12 företag i Umeå
- 24 företag i Örebro

Nedan presenteras de undersökta hemtjänstföretagen och de sex kommunerna där de är verksamma.

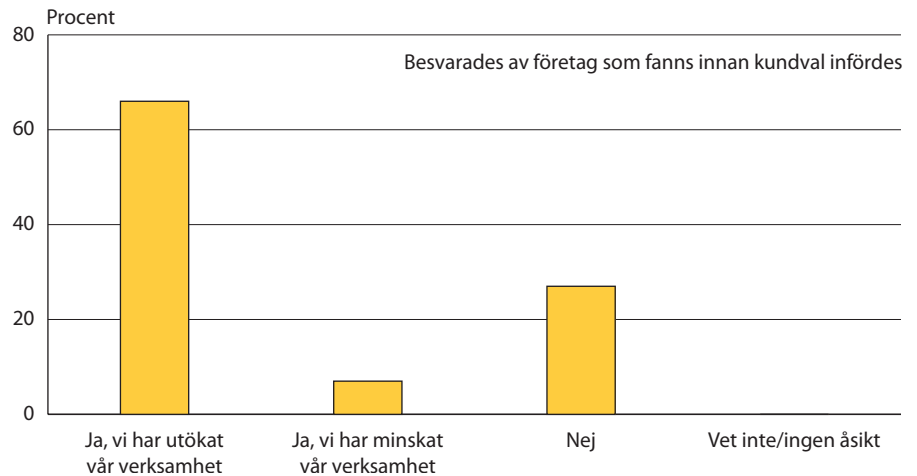
Företagen

De undersökta företagen bedriver sina verksamheter på olika premisser och i olika juridiska former. Drygt hälften är aktiebolag och drygt en fjärdedel är enskilda firmor. Övriga bedriver sin verksamhet i handelsbolag eller i ekonomiska föreningar. Ungefär en femtedel av företagen ingår i större koncerner.

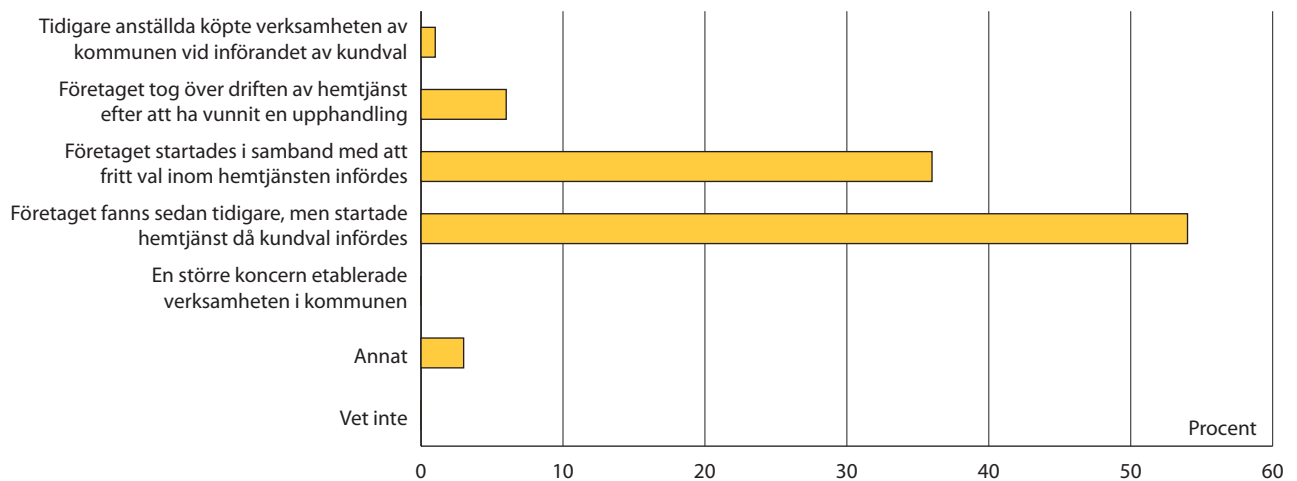
Bland de 70 personer som intervjuats (VD, verksamhetschef etc.) finns 41 kvinnor och 29 män. Många av hemtjänstföretagen har deltidanställda kvinnor och män oavsett storlek på företag. Några av företagen har inga anställda men har knutit underleverantörer till sig.

Hälften av företagen säger att antalet anställda har ökat under de senaste 12 månaderna. Mer än 60 procent de företag som var verksamma innan kundval infördes har utökat sin verksamhet sedan de blev godkända leverantörer till kommunen. (se figur 1)

Figur 1 Har antalet anställda påverkats av att företaget blivit godkänd leverantör i kommunens kundvalssystem?

Figur 2 Så gick det till när företaget startade hemtjänstverksamhet i kommunen

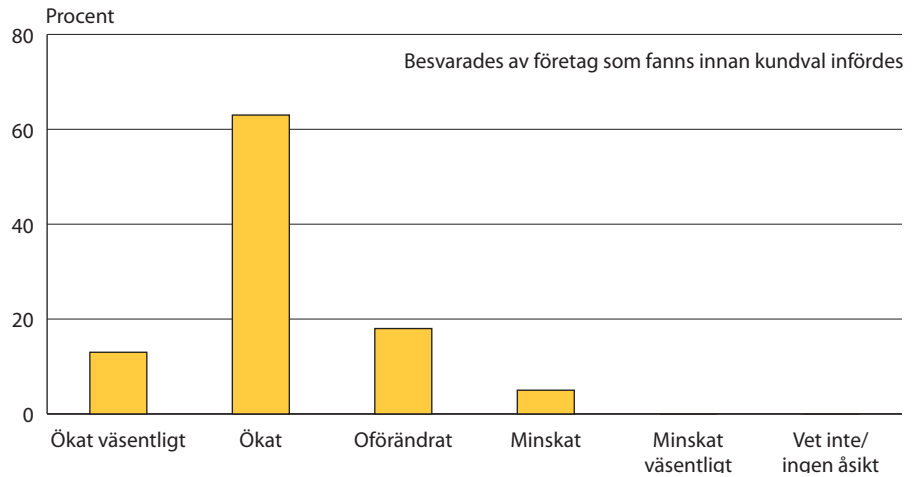
I de flesta fall är leverantörerna av hemtjänst företag som fanns sedan tidigare, men som startade hemtjänst då kundval/fritt val infördes. I många fall är det företag som sedan tidigare driver boenden eller vård för äldre eller andra personer med särskilda behov. I och med kundval kan de addera hemtjänst till sitt utbud. Det gäller även företag som sedan tidigare erbjuder till exempel lokalvård, fastighetsservice eller snickeriarbeten.

Många företag startade i och med att kundval infördes i den egna kommunen och en ny affärsmöjlighet öppnade sig.

Drygt 60 procent av företagen i de sex kommunerna har äldreomsorg inklusive hemtjänst som huvudsaklig verksamhet. Därpå följer i fallande ordning hushållsnära tjänster, företagstjänster respektive annan vård och omsorg. Annan vård och omsorg, kan till exempel vara assistanstjänster eller boende med särskild service för personer med utvecklingsstörning, psykiska funktionshinder eller missbruksproblem.

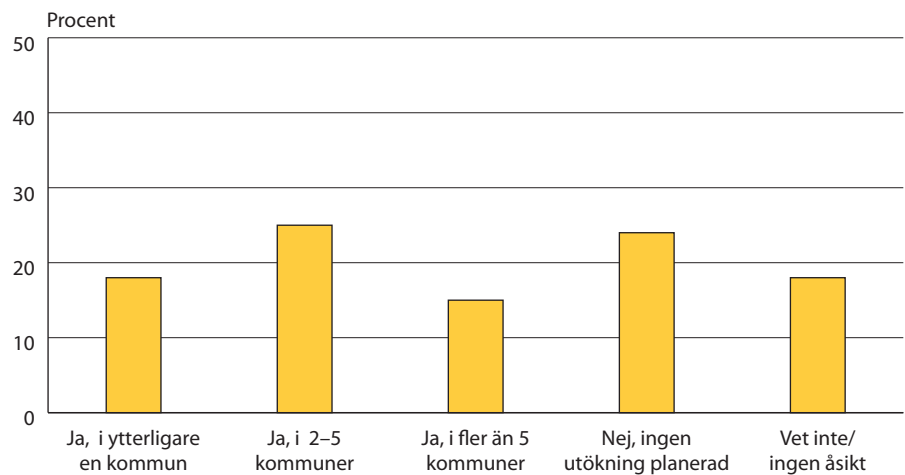
Om man ser på vilka ytterligare tjänster företagen erbjuder, blir det tydligt att många kompletterat sin äldreomsorg med hushållsnära tjänster.

Figur 3 Hur har antalet brukare/kunder påverkats av att företaget blivit godkänd leverantör i kommunens kundvalssystem?

Majoriteten av företagen som fanns sedan innan kundvalet har fått fler brukare sedan de blev godkända leverantörer till kommunen.

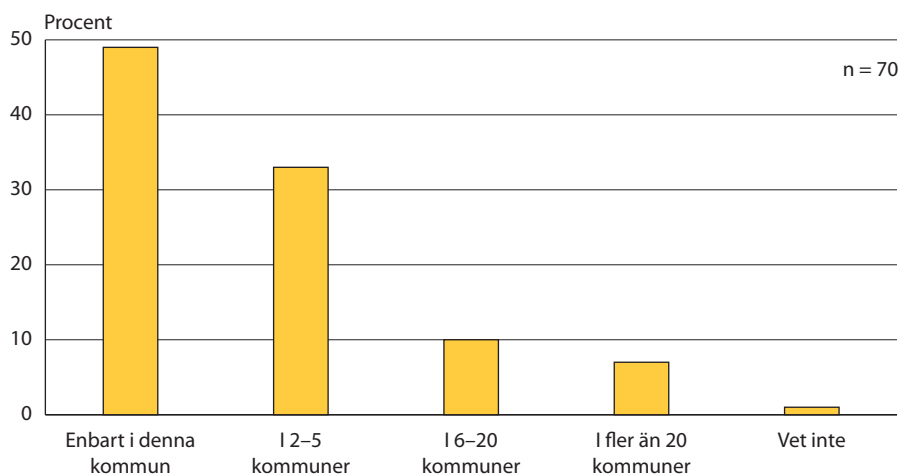
Figur 4 Planerar ditt företag att under de närmaste två åren utöka genom att etablera er i fler kommuners kundvalssystem?

Många företag planerar för en expansion utanför sin kommun. Några av avser att etablera verksamhet i fler än fem kommuner. Det gäller företag i Haninge, Umeå, Örebro och Kungsbacka kommun. Ett par av dem är enskilda firmor, merparten aktiebolag.

Kommunerna

Figur 5 Antal kommuner som företaget/koncernen verkar i

Drygt hälften av företagen bedriver verksamhet på flera orter. I denna grupp ingår både företag som bedrivit verksamhet sedan innan kundvalet infördes och de som startat i samband med kundvalet.

Drygt 40 procent av de företag som enbart verkar i en kommun är enskilda firmor.

Kort om varje kommun och dess godkända leverantörer

Totalt

Av de 70 hemtjänstföretagen i de sex kommunerna är:

- 41 aktiebolag
- 18 enskilda firmor
- 5 ekonomiska föreningar och 4 handelsbolag
- 38 av företagen bedrev verksamhet innan kundval infördes men startade hemtjänst vid införandet. Ytterligare fyra fanns redan innan, men startade i och med att de vann en upphandling om att leverera hemtjänst.
- 25 stycken startade i samband med att kundval infördes.
- Drygt hälften av företagen leds av kvinnor.
- Ungefär två tredjedelar av hemtjänstföretagen har verksamhet i fler än en kommun.
- Fler än hälften av företagen har utökat verksamheten med fler anställda under de senaste 12 månaderna.
- Över hälften av företagen säger att inriktningen på verksamheten har ändrats genom utökad tjänsteutbud sedan de blev godkända leverantörer till kommunen.

- Ungefär 80 procent av företagen är fristående och inte dotterbolag eller på annat sätt knutna till en koncern.
- Drygt hälften av företagen är verksamma i fler än en kommun.
- Tre fjärdedelar av de företag som fanns innan kundval infördes säger att antalet brukare eller kunder ökat eller ökat väsentligt sedan de blev en godkänd leverantör.
- Fler än hälften av företagen planerar för expansion till en eller några fler kommuner under de närmaste två åren.

Haninge kommun

Haninge kommun hade 74 968 invånare⁴ den 31 december 2008. Kundval infördes den 1 januari 2009. Idag finns, utöver kommunens egen hemtjänst, 15 godkända leverantörer. En policy för konkurrensutsättning är framtagen och det finns tydlig information för företag som vill bli godkänd leverantör till kommunen.

- Åtta av de 15 hemtjänstföretagen i Haninge kommun fanns sedan tidigare, men startade hemtjänst då kundval infördes.
- Sex av företagen startade i samband med att kundval inom hemtjänsten infördes.
- Ett företag kom till genom att tidigare anställda inom kommunen köpte verksamheten.
- Två företag ingår i koncerner.

Kristianstad kommun

Kristianstad hade 77 977 invånare⁵ vid slutet av 2008. Den 1 november 2008 infördes fritt val inom hemtjänsten i Kristianstad. Information finns på kommunens hemsida om vad du som vårdtagare respektive vårdgivare förväntas göra. Kommunen informerar även om att det finns tilläggstjänster att köpa av de privata utförarna.

Idag finns sju godkända hemtjänstföretag utöver den hemtjänst som bedrivs i kommunens egen regi.

- Fem av de sju hemtjänstföretagen i Kristianstad fanns sedan tidigare, men startade hemtjänst då kundval infördes.
- Ett av företagen startade i samband med att kundval inom hemtjänsten infördes
- Ett hade tagit över driften efter att ha vunnit en upphandling.
- Två företag ingår i koncerner.

Kungsbacka kommun

Kungsbacka hade 74 062 invånare⁶ i februari 2010. Kommunen hade sex månader efter införandet av kundval den 1 januari 2009 12 godkända utförare av hemtjänst. Invånarna har även möjlighet att välja kommunalt utförd hemtjänst.

⁴ Befolkningsdata www.haninge.se

⁵ Befolkningsdata www.kristianstad.se

⁶ Befolkningsdata www.kungsbacka.se

Idag finns nio godkända hemtjänstföretag utöver den hemtjänst som bedrivs i kommunens egen regi.

- Sju av de nio hemtjänstföretagen i Kungsbacka fanns sedan tidigare, men startade hemtjänst då kundval infördes.
- Två av företagen startade i samband med att kundval inom hemtjänsten infördes.
- Fem företag ingår i koncerner.

Trosa kommun

Trosa kommun hade 11 446 invånare vid årsskiftet 2009/2010.⁷ Kommunen införde ett första försök med kundval redan 2001–2002. Det valfrihetssystem som finns idag infördes i september 2007. På kommunens hemsida informeras även vårdtagare om möjligheten att köpa tilläggstjänster från de enskilda företagen.

Utöver kommunens hemtjänst finns tre privata utförare.

- Samtliga drivs som enskild firma.
- I november 2009 hade ett av företagen 48 kunder, det andra 18 kunder och det tredje 5 kunder.
- Två av hemtjänstföretagen i Trosa startade i samband med att fritt val inom hemtjänsten infördes.
- Ett företag fanns sedan tidigare, men startade hemtjänst då kundval infördes.

Umeå kommun

Umeå kommun hade 114 075 invånare i slutet av 2009.⁸ I kommunen finns det tolv utförare utöver kommunen. På kommunens hemsida informeras invånarna om möjligheten att köpa tilläggstjänster från de privata utförarna.

Kundvalet etablerades i kommunen 2005 under namnet eget val.

- I Umeå finns idag 12 hemtjänstföretag som är godkända leverantörer inom kundvalet.
- Två företag tog över driften av hemtjänst efter att ha vunnit en upphandling.
- Fem av tolv företag ingår i en större koncern.
- Tre vårdgivare bedrivs som ekonomiska föreningar.

Örebro kommun

Sett till befolkningen är Örebro den sjunde största kommunen i Sverige, med 132 277 invånare i slutet av 2008.⁹ Kundval infördes 1 januari 2009.

Inom kommunen finns det 24 privata utförare av hemtjänst utöver den hemtjänst som utförs i kommunens egen regi.

⁷ Befolkningsdata www.trosa.se

⁸ Befolkningsdata www.umea.se

⁹ Befolkningsdata www.orebro.se

- Hälften av de 24 hemtjänstföretagen i Örebro kommun fanns sedan tidigare, men startade hemtjänst då kundval infördes.
- 11 av företagen startade i samband med att kundval inom hemtjänsten infördes.
- Endast ett företag ingår i en större koncern.

Företagarnas egna ord

Många av de som besvarat enkäten har med egna ord beskrivit vilka fördelar respektive svårigheter som de upplever med att verka i kundvals-systemet i sin kommun.

Fördelar

Följande citat belyser och sammanfattar de fördelar som många av företagen upplever med att verka i kundvals-systemet:

Det är bra att jobba med kommunen. Tryggt att man vet att de betalar fakturorna. Man behöver inte göra mycket reklam. Jag spar pengar på att slippa marknadsföring. Genom att inte ha anställda utan enbart underkonsulter får jag bra och driven personal som ger mycket bra service. Våra brukare är jättenöjda. Det är toppen för kunderna med LOV! Viktigt att de kan välja och få kontinuitet. Man vill inte ha olika främmande människor räknande hemma.

Nedan sammanfattas en del av alla längre kommentarer under övergripande rubriker. De svar som inte redovisas har varit korta positiva omdömen och längre meningar, snarlika eller med samma andemening som kommentarerna nedan.

Positivt i relation till kund/brukare

Det är roligt att jobba med gamla människor och det är inte bara städning utan man gör så mycket mer.

Att kunden får välja och att kunderna är jättenöjda att de kan påverka vilken personal de vill ha.

Mer legitimt mot brukaren. Brukaren ser en trygghet i att företaget är auktoriserat att delta i detta system.

Det är en fördel både för kunderna och för oss. Man har kontakt på ett annat sätt eftersom de har valt oss, vi är som en familj.

Det råder ingen konkurrens i den del av kommunen där vi verkar. Vi har en väldigt nära och familjär kontakt med brukarna.

Man får möjlighet att hjälpa fler handikappade/äldre med hemtjänst på deras modersmål.

Marknadsföringen underlättas

Fördelarna är: 1. Att förmedla att företaget är godkänt av kommunen. 2. Att kommunen ger kunder. 3. Att det finns riktlinjer

som företagare får ta del av. 4. Att det finns framarbetat material, rutiner, blanketter samt lagar att ta del av.

Att det är gratis marknadsföring via kommunen och tilliten vi får för att vi kommer från kommunen.

Det är enkelt eftersom vi blir tilldelade kunder, vi behöver inte springa ut och jaga folk.

Att vi når en marknad som vi annars inte hade nått och det innebär fördelar både för kunden och för leverantören.

Fördelen är att man blir godkänd och certifierad utförare om man uppfyller kvalitetskriterierna och i det finns en rättvisa.

Arbetsstillfällen och försörjning

För mig är det viktigt att jag har jobb så att jag kan försörja mig och även de jag anställer kan också försörja sig. Det är bra på det sättet att kunderna kan välja själva hur de vill ha det. Nu måste man leverera med bättre kvalitet så att man behåller dem annars kan dem byta om de vill.

Att man lär sig starta ett företag och att man får en chans att utveckla sig.

Om kundvalssystemet inte hade funnits på vår verksamhetsort hade vårt företag tvingats stänga sin verksamhet efter 17 års drift av särskilt boende enligt ädelreformen. Ett politiskt motstånd att uppröras av.

Dels samarbetet med kommunen kring utbildningar både för personal och chefer och dels att vi ser möjligheter att kunna växa genom tilläggstjänster.

Svårigheter

Även om de flesta är positiva så är det en hel del som lämnat öppna kommentarer om svårigheter de upplever med att verka inom sin kommuns kundvalssystem. Flera av kommentarerna anspelar på att företagarna upplever bristande konkurrensneutralitet hos kommunerna när det kommer till hur kundfördelningen ser ut, byråkrati/administration samt hur ersättningsnivåerna sätts.

Nedan sammanfattas en del av kommentarerna under övergripande rubriker.

Svårt att nå nya kunder

Svårt att etablera sig eftersom kundvalet som regel omfattar enbart nya kunder/brukare, som inte valt ännu. Icke-valet tillfaller idag per automatik kommunen. Fler verksamheter borde ingå i kundvalet: äldreboenden, gruppboende, individ- och familjeomsorg, m.m. Det är svårt för små företag att etablera sig om de inte har ett större företag i bakgrunden.

Svårigheten är att verka inom en kommun där kommunen redan initialt har alla kunder.

Att få volym, att kommunerna måste marknadsföra det starkare så man vet att det finns ett kundval.

Att Norrland är en glesbygd och det är svårt att nå ut till alla så att de själva kan välja. Man måste ha ett stort ekonomiskt samarbete med kommunen om ett privat företag ska nå ut till alla som bor långt ut.

Osund konkurrens och dålig kontroll av aktörerna

Problem med konkurrens, många företag kör med fult spel och det finns inte tillförlitliga kontroller. T.ex. är vår kommun lite rädda att sätta sig på tvären och säga ifrån. Det har blivit lite 'vilda västern'. Illojal personal som lockas över till andra företag.

Svårigheterna är: 1. För många företag som har startas att det är ingen gräns. 2. Ibland otydligheter från kommunens projektansvariga som kanske inte är väl insatta men ändå ger svar på olika frågor. 3. Ingen kontroll av dem som redan startat företag. 4. Dåliga kundrekryteringsmöjligheter.

Byråkrati/administration

De har olika rutiner, regler och system i de olika kommunerna och det är inte bra för någon verksamhet att det är på det sättet.

Allt för tungrovt, för stor överbyggnad av regler samt byråkrati. Vi måste göra flera uppgifter utan få betalt.

Ersättningssystemet

Största problemet är att det inte finns någon minimitid att debitera. Ibland kostar resan plus parkeringen mer än ersättningen för tiden man har utfört. Sen är det att kommunen har 30 dagars kredit. Utbetalningen borde ske innan den sista varje månad istället för den första veckan varje månad. Det är också konstigt att t.ex. gräsklippning ger samma ersättning som städning. Gräsklippningen innebär merkostnad som t.ex. bränsle och slitage.

Prisnivån är för låg för att få lönsamhet. Allför omfattande administration.

Referenser

Kammarkollegiet (2010), www.valfrihetswebben.se

Ekonomifakta.se (2010), Omsorgen i privat regi

Konkurrensverket (2010), Valfrihetssystem

Wikipedia (2010), Hemtjänst

Haninge kommuns webbplats (2010)

Kristianstad kommun webbplats (2010)

Kungsbacka kommun webbplats (2010)

Trosa kommun webbplats, (2010)

Umeå kommun webbplats, (2010)

Örebro kommun webbplats, (2010)

**För fler och växande företag samt
ett hållbart och konkurrenskraftigt
näringsliv i alla delar av landet.**

Rapport 0066

